

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

***Izvešće sa seminara “Learning through collaboration and cooperation”
Madrid, Španjolska 2.-7. ožujka 2026.***

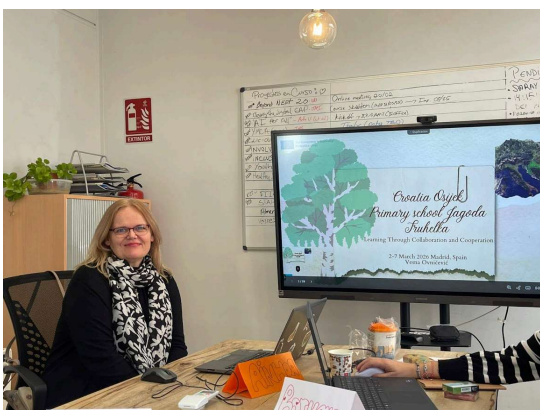
U sklopu Erasmus+ programa sudjelovala sam na seminaru “Učenje kroz suradnju i kooperaciju” u Madridu u Španjolskoj 2.-7. ožujka 2026. godine. Na seminaru je sudjelovalo ukupno sedam sudionika iz različitih europskih zemalja: troje iz Bugarske, dvoje iz Slovačke, jedna sudionica iz Litve te ja kao predstavnica Hrvatske. Ovaj seminar bio je usmjeren na razvoj kompetencija nastavnika u području suradničkog i kooperativnog učenja. Cilj edukacije bio je upoznati sudionike s različitim metodama rada koje potiču aktivno sudjelovanje učenika, razvoj komunikacijskih vještina, timski rad te zajedničko rješavanje problema. Tijekom tjedna sudionici su sudjelovali u radionicama, raspravama i praktičnim aktivnostima kroz koje su istraživali načine primjene kooperativnog učenja u vlastitoj nastavnoj praksi. Cilj seminara bio je također i razmijeniti primjere dobre prakse te potaknuti međunarodnu suradnju među obrazovnim institucijama.

Prvi dan seminara sudionici su imali priliku međusobno se upoznati i uspostaviti prve kontakte. Već pri prvom susretu osjetila se otvorena i prijateljska atmosfera koja je poticala komunikaciju, razmjenu iskustava i stvaranje profesionalnih veza. Sudionici dolaze iz različitih obrazovnih sustava, što je dodatno obogatilo rasprave i perspektive koje su se dijelile tijekom aktivnosti.

Voditeljica seminara iz Španjolske predstavila nam je detaljan program rada za cijelo trajanje seminara. Objasnila je ciljeve pojedinih radionica, metode rada koje ćemo koristiti te očekivane ishode učenja. Poseban naglasak stavljen je na aktivno sudjelovanje svih polaznika, timski rad i praktičnu primjenu naučenog.

Osim radnog dijela, voditeljica nam je predstavila i planirane kulturne aktivnosti koje uključuju upoznavanje kulturne baštine i znamenitosti Madrida. Dobili smo korisne informacije o gradu, javnom prijevozu, lokalnim običajima i važnim lokacijama, što nam je olakšalo snalaženje i boravak.

Nakon uvodnog dijela, svaki je sudionik predstavio svoju zemlju, grad iz kojeg dolazi te školu ili ustanovu u kojoj radi. Prezentacije su obuhvatile osnovne informacije o obrazovnom sustavu, organizaciji nastave, specifičnostima rada s učenicima te izazovima s kojima se susreću u svakodnevnom radu.

Kao predstavnica Hrvatske, predstavila sam svoj grad i školu iz koje dolazim, s posebnim naglaskom na projekte i aktivnosti koje provodimo u cilju poticanja suradničkog učenja. Ova razmjena iskustava omogućila je bolje razumijevanje različitih pristupa poučavanju te otvorila mogućnosti za buduću međunarodnu suradnju.

Prvi dan seminara protekao je u upoznavanju, razmjeni iskustava i stvaranju temelja za daljnji rad. Atmosfera je bila iznimno poticajna, a raznolikost sudionika pridonijela je bogatstvu rasprava i ideja. Očekivanja od nastavka seminara bila su velika, osobito u pogledu usvajanja novih metoda i strategija suradničkog i kooperativnog učenja koje ću moći primijeniti u svom profesionalnom radu.

Drugi dan seminara bio je posvećen teorijskim osnovama suradničkog učenja. Sudionici su se upoznali s konceptom kolaborativne učionice te osnovnim principima koji omogućuju učinkovitu suradnju među učenicima.

Tijekom seminara upoznali smo se s konceptom suradničkog odnosno kooperativnog učenja. Na početku aktivnosti sudionici su raspravljali o tome što za njih znači suradničko učenje te koje su prve asocijacije na takav način rada u nastavi. Kroz kratku diskusiju razmijenili smo iskustva o tome rade li naši učenici već u skupinama i u kojim situacijama takav pristup daje najbolje rezultate.

Raspravljali smo i o riječima koje najčešće povezujemo s radom u skupinama u učionici, kao što su energija, buka, angažiranost učenika, uključenost i suradnja. Zaključeno je da suradničko učenje može povećati motivaciju učenika, ali zahtijeva dobru organizaciju i jasne upute nastavnika.

Suradničko učenje definira se kao način poučavanja u kojem učenici uče jedni s drugima i jedni od drugih. Učenici rade u manjim skupinama te su odgovorni ne samo za vlastito učenje nego i za učenje ostalih članova grupe.

Ovakav pristup omogućuje učenicima da, osim usvajanja nastavnog sadržaja, razvijaju i važne socijalne i komunikacijske vještine kao što su suradnja, odgovornost, međusobno uvažavanje i aktivno sudjelovanje u radu.

Istaknuto je kako uspješna provedba kooperativnog učenja ovisi o više čimbenika, među kojima su posebno važni znanje i pripremljenost učitelja, razvijenost socijalnih vještina učenika, vrijeme potrebno za kvalitetnu organizaciju aktivnosti te jasno definirani kriteriji vrednovanja.

Sudionici su analizirali kako nedostatak iskustva u radu u skupinama može dovesti do problema poput neravnomjerne raspodjele posla, pasivnosti pojedinih učenika ili dominacije pojedinih učenika. Predavačica je predstavila strategije kojima se takvi problemi mogu ublažiti te načine kako osigurati aktivno sudjelovanje svih

učenika. Zbog toga je naglašena važnost postupnog uvođenja kooperativnih metoda i razvijanja komunikacijskih i socijalnih vještina kod učenika.

U nastavku radionice raspravljalo se o potencijalima kooperativnog učenja. Istaknuto je da ovakav način rada može značajno povećati motivaciju učenika, potaknuti njihovo aktivno sudjelovanje u nastavi te doprinijeti razvoju kritičkog mišljenja i sposobnosti rješavanja problema.

Sudionici su također proveli aktivnost samoprocjene vlastitih profesionalnih snaga i slabosti. Razmišljali smo o vlastitim kompetencijama potrebnima za uspješnu provedbu kooperativnog učenja te o područjima u kojima postoji prostor za daljnje profesionalno usavršavanje.

Poseban naglasak stavljen je na to kako timski rad učiniti produktivnim. Predstavljene su različite uloge u timu, poput voditelja, zapisničara, organizatora i izvijestitelja. Jasna raspodjela uloga pomaže učenicima da preuzmu odgovornost za svoj dio zadatka i doprinesu zajedničkom cilju.

Razmatran je i koncept pozitivne međuovisnosti (positive interdependence), koji podrazumijeva da su članovi grupe međusobno povezani te da uspjeh svakog pojedinca ovisi o uspjehu cijele skupine. Ovakav pristup potiče međusobnu podršku, suradnju i osjećaj zajedničke odgovornosti.

Sudionici su se bavili i metodama podjele učenika u grupe. Predstavljene su različite strategije formiranja grupa – nasumično, prema sposobnostima, interesima ili specifičnim zadacima – te su analizirane prednosti i nedostaci svakog pristupa.

Treći dan bio je usmjeren na konkretne strategije koje potiču zajedničko generiranje ideja i kreativno razmišljanje. Sudionici su upoznali različite metode kolaborativnog brainstorminga koje se mogu primijeniti u nastavi.

Posebna pažnja posvećena je tehnikama vođenja grupnih rasprava. Predavačica je demonstrirala kako strukturirati raspravu, kako potaknuti sudjelovanje svih učenika te kako voditi raspravu prema jasno definiranim ciljevima učenja.

Raspravljali smo i o razlikovanju pojmova suradnje (cooperation) i kolaboracije (collaboration). Iako se ovi pojmovi često koriste kao sinonimi, naglašeno je da postoji određena razlika između njih. Suradnja se obično odnosi na podjelu

zadataka unutar skupine, dok kolaboracija podrazumijeva dublju razinu zajedničkog rada i zajedničko stvaranje ideja.

Jedna od zanimljivijih aktivnosti bila je interaktivna igra upoznavanja u kojoj su sudionici trebali dogovoriti dvanaest kratkih sastanaka s različitim osobama iz grupe. Svaki sastanak bio je zakazan u određeno vrijeme, a tijekom razgovora raspravljalo se o različitim temama vezanim uz obrazovanje, metode poučavanja i iskustva iz škola sudionika.

Ova aktivnost potaknula je razmjenu ideja, međusobno upoznavanje i stvaranje pozitivne radne atmosfere među sudionicima seminara.

Tijekom radionice analizirani su i ključni elementi uspješnog suradničkog okruženja u učionici. Naglašena je važnost stvaranja podržavajuće atmosfere u kojoj se učenici osjećaju sigurno izražavati svoje ideje i mišljenja.

Posebno su istaknuti sljedeći elementi kooperativnog učenja: individualna odgovornost svakog učenika, jednako sudjelovanje svih članova grupe, smisljena interakcija među učenicima te refleksija o procesu rada. Refleksija omogućuje učenicima da razmisle o vlastitom doprinosu i načinima poboljšanja buduće suradnje.

U praktičnom dijelu sudionici su radili na primjerima kooperativnih zadataka koji se mogu koristiti u različitim nastavnim predmetima. Kroz rad u manjim skupinama razvijali su aktivnosti koje zahtijevaju zajedničko rješavanje problema i međusobnu suradnju.

Četvrti dan bio je posvećen projektnoj nastavi i evaluaciji grupnog rada. Sudionici su analizirali primjere razrednih projekata koji potiču dugoročnu suradnju učenika te razvoj istraživačkih i organizacijskih vještina.

Raspravljalo se i o poticanju kreativnosti kroz suradničko učenje, te o načinima organizacije prostora i aktivnosti u učionici koji potiču kreativno razmišljanje.

Upoznali smo metodu suradničkog pisanja, u kojoj učenici zajednički stvaraju tekst i razmjenjuju ideje, te metodu grupnog istraživanja koja potiče učenike na istraživanje određene teme kroz rad u skupinama.

Tijekom radionice o suradnji kroz razredne projekte raspravljalo se o planiranju projektnih aktivnosti, raspodjeli odgovornosti među učenicima te ulozi nastavnika kao mentora i facilitatora procesa učenja.

Poseban naglasak stavljen je na metode vršnjačkog i grupnog vrednovanja. Sudionici su upoznali različite alate i kriterije koji omogućuju objektivnije vrednovanje rada u grupi te potiču učenike na refleksiju o vlastitom doprinosu zajedničkom radu.

U drugom dijelu dana započeli smo izradu vlastitog projekta koji je primjenjiv u školskom okruženju. Svaki sudionik osmislio je nastavnu aktivnost ili projekt koji uključuje elemente kooperativnog učenja.

Peti dan seminara započeo je analizom četiri najčešća problema koja se mogu pojaviti u kooperativnom učenju, poput neravnomjerne raspodjele zadataka, nedovoljnog sudjelovanja pojedinih učenika ili poteškoća u procjeni doprinosa svakog člana skupine.

Nakon toga raspravljali smo o projektnom učenju (Project Based Learning) koje se često kombinira s kooperativnim učenjem. Ovaj pristup učenicima omogućuje dublje razumijevanje nastavnog sadržaja kroz istraživanje, rješavanje problema i timski rad.

Poseban naglasak stavljen je na vrednovanje kooperativnog učenja. Predstavljene su rubrike za procjenjivanje (rubrics) koje omogućuju jasne kriterije vrednovanja i pomažu učenicima da razumiju što se od njih očekuje tijekom rada u skupini.

Usmjerili smo se i na praktičnu primjenu naučenih metoda u vlastitoj nastavi. Sudionici su analizirali kada i u kojim situacijama kooperativno učenje daje najbolje rezultate te kako ga prilagoditi različitim dobnim skupinama učenika.

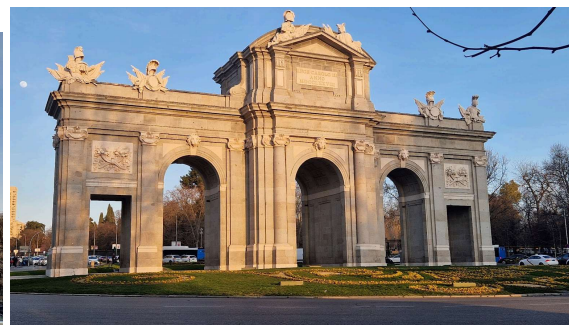
U nastavku dana sudionici su završili rad na svojim projektima te ih predstavili ostalim polaznicima seminara. Nakon svake prezentacije uslijedila je rasprava i razmjena ideja, što je dodatno obogatilo iskustvo sudionika.

Dan je završio Kahoot kvizom o poznavanju Španjolske, koji je na zabavan način potaknuo suradnju među sudionicima. Na kraju dana provedena je evaluacija seminara tijekom koje su sudionici podijelili svoja iskustva, dojmove i prijedloge za buduća usavršavanja. Nakon toga uslijedila je svečana podjela certifikata o sudjelovanju na seminaru.

Šesti dan seminara bio je predviđen za kulturne aktivnosti koje su sudionicima omogućile upoznavanje s kulturom, poviješću i znamenitostima Madrida. Ovaj dio programa dodatno je potaknuo međukulturnu razmjenu iskustava među sudionicima iz različitih zemalja.

Posjetili smo središnji trg Puerta del Sol, povijesni trg Plaza Mayor, Kraljevsku palaču (Palacio Real) te katedralu Almudena. Također smo prošetali poznatom avenijom Gran Vía i vidjeli park Retiro s poznatom Kristalnom palačom.

Sudjelovanje na ovom seminaru bilo mi je iznimno korisno za profesionalni razvoj. Stekla sam nova znanja o metodama suradničkog učenja, razvila ideje za primjenu inovativnih nastavnih aktivnosti te razmijenila iskustva s kolegama iz različitih obrazovnih sustava. Naučene metode mogu značajno doprinijeti većoj motivaciji učenika, aktivnijem sudjelovanju u nastavi te razvoju socijalnih i komunikacijskih vještina. Stečena znanja planiram primijeniti u svojoj nastavi.

Vesna Ovničević

nastavnica prirode i biologije

OŠ Jagode Truhelke Osijek